

tarwe- en energieprijzen stijgen gigantisch

Wat moet brood gaan kosten?

tarwenoteringen door het dak, tarwe tikt recordprijzen aan, brood duurder door flinke prijsstijgingen tarwe. Het zijn enkele nieuwskoppen van de afgelopen weken vanwege de stijgende tarwenoteringen op de belangrijkste termijnmarkten. Wat gaat de bakker doorberekenen?

JOR ANNE MIEKE RAVENSHORST

De tarwenoteringen, maar ook die van ander granen, stijgen en de grote vraag is wanneer de top wordt bereikt. De prijsstijgingen komen bovenop de stijgende energieprijzen en de duurder wordende grondstoffen in brede zin. Bakkers zouden een prijsverhoging van circa twintig cent per brood moeten doorberekenen, zijn geluiden die de markt al horen. Ook supermarkten gaan in broodprijzen onvermijdelijk verhogen, meldt DistriFood. Het ziet er volgens kenners niet naar uit dat de kosten voor broodbereiding snel zullen dalen.

Hoe zit dat? Bakkerswereld vroeg Dossche Mills en Royal Koopmans naar de marktontwikkelingen en hun visie daarop. Ook de oorzaken van de prijsstijgingen worden verduidelijkt.

juiste moment

Bakkers maken zich zorgen over het juiste moment is om in te open, zegt Bas Dolman, Commercial Director bij Royal Koopmans. Dit betekent dat wij veel vragen krijgen over de actuele ontwikkelingen in de markt.

Royal Koopmans wil bakkers zo goed mogelijk te informeren, zodat ze een goede, weloverwogen keuze kunnen maken, aldus Dolman. 'Onze rol is klanten aangesloten te houden bij de marktonwikkelingen. Dit doen wij vanuit onze korte lijnen met de telers, collector en specialisten uit de markt. Het verschil tussen adviseren en informeren is hierin belangrijk: een bakker moet zijn eigen keuze kunnen maken, die past binnen zijn bedrijfsfilosofie.'

Broodprijzen omhoog

Over het doorvoeren van de prijsverhogingen heeft Royal Koopmans een duidelijke visie: de broodprijzen moeten omhoog. Dolman: 'Als de bakker de prijzen niet laat meebewegen, ligt het gevaar van waardeverlies op de loer. Die is van grote invloed op hun bedrijfsvoering. Wij adviseren daarom dat bakkers hun prijs verhogen, synchroon met de stijging van de kosten.'

De hoogte van de prijsverhoging laat zich niet vatten door één getal, merkt Dolman op. Dit heeft te maken met het moment waarop het voorgaande tarwecontract is afgesloten en met het tijdstip waarop de bakker zelf zijn prijzen voor

het laatst heeft verhoogd. Dolman: 'Uiteindelijk is het een optelsom waarin ook de stijgende kosten voor energie en verpakking belangrijke factoren zijn. Ik begrijp heel goed dat een prijsstijging kan stuiten op weerstand van klanten, maar het is wel de realiteit. Dit is niet iets waar slechts een aantal bakkers mee te maken heeft, maar een situatie die we overal om ons heen zien.'

Geen zorgen

Dossche Mills bespeurt de onrust op de markt ook. 'Bakkers maken zich zorgen over het niveau van doorrekenen van de hogere kosten naar de consument, net zoals in alle sectoren', reageert de meelleverancier.

'Het slechte weer zorgde ervoor dat de oogstomstandigheden niet ideaal waren en de opbrengsten van kwalitatieve tarwe beneden verwachting zijn uitgekomen. Daarnaast zorgt een aantal andere factoren voor deze stijgende trend.'

Volgens het concern hoeven de broodprijsverhogingen echter niet tot zorgen bij de bakkers te leiden, omdat consumenten de afgelopen weken in de media uitgebreid zijn voorbereid op prijsstijgingen van brood, grondstoffen, verpakkingen

en energie.

'Wij adviseren ondernemers kritisch te kijken naar de verkoopprijzen van het assortiment en waar mogelijk een prijsverhoging van minstens tien procent door te voeren', aldus een woordvoerder van Dossche Mills. 'Samen met de accountmanagers kunnen bakkerij-ondernemers de verschillende opties voor termijncontracten bekijken. Het advies op dit moment is om contracten te tekenen tot eind april 2022 of om aan de marktprijs te kopen en prijsaanpassingen indien nodig door te rekenen naar de consument.'

Wat zijn de oorzaken?

Op de termijnmarkt in Chicago stegen de tarweprijzen de afgelopen weken tot het hoogste niveau in negen jaar. In Parijs werd een ton tarwe in week 44 voor een recordbedrag van € 297 verhandeld. Twee weken ervoor steeg de tarwenotering voor de decemberlevering op de termijnmarkt in Parijs al naar € 285 per ton.

Onder meer de moeizame teeltomstandigheden voor het gewas in de belangrijke exportlanden speelt een rol bij de prijsstijgingen. Droogte, vorst en hevige regenval zitten tegen, zo meldt onder meer Agrifirm.

Andere oorzaken van de prijsstijging van tarwe

- Er wordt in Europa meer tarwe gevraagd omdat de maisoogst in Frankrijk vertraging oploopt door de regen. Ook wordt er de komende maanden weinig mais geïmporteerd door Europa, waardoor de vraag naar voertarwe toeneemt.
- De tarwevoorraden in de wereld zijn niet ruim, waardoor prijzen makkelijk kunnen stijgen.
- In Nederland lijkt de dekking van de behoefte aan granen niet riant en moet er door verbruikers nog relatief veel gekocht worden.
- Logistiek zijn er de nodige uitdagingen. Hogere brandstofkosten en laagwatertoeslagen op de binnenvaart. Wegvervoer en binnenvaartschepen zijn lastig te vinden maar ook de zeevrachten zijn duur en onvoldoende beschikbaar.
- Rusland, de grootste exporteur van tarwe vorig oogstseizoen, is dit jaar begonnen met het belasten van de export om de voorraden veilig te stellen. Daarbij wil het land de binnenlandse kosten in de hand houden. Rusland heeft laten weten dat er waarschijnlijk een quotum voor de overzeese verkoop zal komen. Die aankondiging veroorzaakte voor prijsstijgingen elders.
- Hoewel de opleving van de prijs van tarwe goed nieuws is voor de boeren, kampen ook zij met stijgende kosten. Zo lopen de prijzen van kunstmest wereldwijd op door productietekorten. Daardoor dreigt de oogst volgend seizoen te mislukken.

Visie NVB-directeur Kannegieter

Wim Kannegieter, directeur bij de Nederlandse Vereniging voor de Bakkerij (NVB) reageert desgevraagd: 'Bij de industriële bakkers zijn er twee prijzen die relevant zijn: de verkoopprijs van de bakker naar de retailer-afnemers en de prijs voor de consument.' De prijs die de consument gaat betalen is lastig te voorspellen, stelt hij. 'Industriële bakkers hebben hier nauwelijks invloed op. Retailers bepalen, in het kader van hun totale strategie, op welk onderdeel hun formule zich dient te onderscheiden ten opzichte van andere supermarktfomules en in welke mate zij zich actiematig willen onderscheiden. Op basis van die situatie worden keuzes gemaakt met betrekking tot de marge, positionering en het aantal vierkante meters in de formule. Dat geldt ook voor het communicatie- en marketingbeleid.'

Zolang onder meer organisaties als de Consumentenbond nog met lijstjes en onderzoeken aan de slag zijn over de goedkoopste retailformule, verwacht de NVB-directeur een absolute terughoudendheid bij supermarkten om de prijzen te verhogen. 'Onderzoek wijst op dit moment dan ook uit dat de prijzen in de supermarkten nauwelijks stijgen. De prijsstijgingen lijken dus vooralsnog in de keten te worden geabsorbeerd. Wat vaststaat is, dat ook industriële bakkers niet gebaat zijn bij dit prijsniveau van grondstoffen en energie.'

te zien. Er gaat bovendien wel een aantal succesvolle oogsten overheen voordat we weer terug op normale prijsniveaus zijn', aldus Wierda. ●

Bij de huidige hoge tarweprijzen is de verwachting dat akkerbouwers veel tarwe zullen inzaaien. Foto's Shutterstock

Er kan op dit moment nog niets gezegd worden over de omvang van de volgende oogst - de wintertarwe die zojuist is ingezaaid - maar het is aannemelijk dat akkerbouwers veelvuldig tarwe zullen zaaien bij de huidige hoge tarweprijzen.

Toch is er dit jaar een duidelijk voorbehoud op deze theorie, volgens Bauke Wierda, Manager Sourcing bij Royal Koopmans. Door de extreem hoge gasprijzen is kunstmest beperkt beschikbaar en extreem duur. Voor de productie van kunstmest is zeer veel energie

nodig; enkele Europese kunstmestproducenten hebben inmiddels hun productie afgeschaald omdat die niet meer loont. Akkerbouwers zouden hierdoor kunnen kiezen voor andere gewassen of voor minder gebruik van kunstmest. In beide gevallen kan dit een negatief effect hebben op de tarweopbrengsten voor de oogst van 2022.'

Grote oogst

Volgens Wierda is dit jaar wereldwijd een grote tarweoogst binnengehaald. De vraag is sterk gestegen

door herstel van de mondiale economie, wat de prijzen op de internationale termijnmarkten heeft opgedreven. 'En regionaal zijn er verschillende prijsverhogende factoren voor de maalindustrie ontstaan. Hoge transportkosten, extreem hoge prijzen voor energie, heterogene kwaliteiten als gevolg van de regenachtige zomer en een lager maalrendement door lagere hectolitergewichten.'

Dossche Mills sluit zich daarbij aan. 'Als de oogst gunstig is, zal dat inderdaad de markt ergens tot rust brengen. Maar buiten de oogst spelen ook andere elementen een belangrijke rol in de prijssetting van vandaag: de stijgende energieprijzen, politieke situaties, loonindex, verpakkingskosten, hoger wordende transportkosten.'

Prijsherstel

Royal Koopmans sluit een correctie op de extreem hoge tarweprijzen niet helemaal uit, maar voor duidelijk prijsherstel moet de volgende oogst minimaal zo goed of zelfs groter zijn dan de huidige oogst. 'Het is nog maar november, de winter moet nog komen en ook tijdens het groeiseizoen kan er nog veel gebeuren. Ik verwacht volgend jaar nog niet veel lagere tarweprijzen

